

Aktiven odnos do informacije

Ludvik Burger, podpredsednik krajevne organizacije SZDL Gradišče, je bil eden tistih, ki smo ga prepričali, da je konkretno spregovoril o prizadevanjih za živahnejšo izmenjavo informacij v krajevni skupnosti.

Vi ste v komisiji za informiranje v krajevni skupnosti Gradišče. Ali ste se že srečali s kakšnimi specifičnimi zahtevami, ki jih poraja delegatski sistem?

Vsekakor. Pravica do informacije in dolžnost biti informiran sta posredno ali neposredno vtkana v večino določil novega statuta krajevne skupnosti. Pogovarjamo se tudi o tem, kako pospešiti izmenjavo informacij med delegati in različnimi organizacijami, ki delujejo v krajevni skupnosti.

Imate že kakšne bolj določene zamisli?

Ena teh zamisli izhaja iz interesne opredelitve delegatov. Ze ob kandidiranju delegatov smo skušali doseči takšen sestav delegacije, da bi pokrila široki interesni spekter, kakršnega smo zajeli v statutu. Naj naštejemo samo nekaj teh interesnih področij: varstvo otrok, socialno skrbstvo, vzgoja in izobraževanje, šport in rekreacija, komunalne dejavnosti, upravljanje s stanovanji, varstvo interesa potrošnikov, varstvo človekovega okolja ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov, družbena samozaščita, medsebojni odnosi v naselju. Delegat, ki se je interesno opredelil npr. za otroško varstvo, mora imeti čimbolj neposredne stike z vsemi, ki se ukvarjajo z otroškim varstvom, ali jih to drugače tangira.

In seveda bi tudi ti morali vedeti, kateri delegat jim je po svojih interesih najbližji?

Tako je. Delegata, ki se zanima za njihove probleme bi morali razbiti tudi na neformalne razgovore, mu posredovati kakšen zanimiv zapisnik in podobno. Moram reči, da so take povezave delovale že prej. V krajevni skupnosti je veliko izkušenih političnih delavcev, ki jih ljudje poznajo in se radi obračajo nanje. Pa tudi sami znajo hitro odkriti pravo ozadje posameznih problemov in »problemov«. Iz tega se bomo skušali čim več naučiti in potem prenesti te izkušnje na področja, kjer so informacijski tokovi morda šibkejši.

Ob kakšnem vprašanju ste se že ustavili?

Na primer ob vprašanju, kako hitro ugotovljati »temperaturo« okoli posameznih problemov, pred katere je postavljena delegacija. Na zadnjem sestanku delegacije smo na primer iz obsežnega delovnega programa občinske skupščine skušali izluščiti tista vprašanja, ki jih bo naša krajevna skupnost najbolj intenzivno spremljala in bo zaradi tega treba več osebnega pojasnjevanja pa tudi več poslušanja za različna mnenja.

Kaj pa če ljudi bolj razgibajo obrobni problemi?

Tudi obrobni problemi imajo svojo sredotežno silo, ki ljudi prej ali slej privede do bistvenih vprašanj. Važno je predvsem, da se za nekaj zavzemajo. Ob tem razvijajo občutek za mero in za korektno razpravljanje. Sicer pa se vedno najde kdo; ki zna opozoriti na pravo težo zadeve.

Kako ste uredili obveščanje o delu delegacije?

Kaže, da ta ne bo posebnih težav. Na zadnjem sestanku skupščine delegatov, ki je najvišji organ krajevne skupnosti, je bil sprejet sklep, da se morajo teh sestankov udeleževati vsi delegati, da bi ob tej priložnosti lahko dajali pojasni-

la. Potem so tu še »Dogovori«, ki bodo po eni strani z delegatsko kroniko sledili aktivnosti delegacij, po drugi strani pa spodbujali delegate, da kaj napišejo o svojem delu in o svojih izkušnjah. Naši osrednji dnevniki poleg tega pa že dalj časa napovedujejo posebno delegatsko prilogo, ki bo prav gotovo dala razne poučne primere, kako informirati o delu delegacije.

Kaj se vam kot staremu novinarju zdi posebno pomembno za boljšo obveščenost v delegatskem sistemu? Kaj bi bila tista kvalitativna novost?

Ne bi rad prehitro posploševal. Sploh pa tu ne gre za strokovno novinarsko vprašanje. Mene na primer zelo zanimajo rezultati komisije za družbeni informacijski sistem, ki dela v CK ZKJ. Tudi v Sloveniji so se okoli tega angažirali zelo razgledani tovariši z bogatimi političnimi izkušnjami.

Vi ste tudi urednik in direktor Pavlihe. Tudi tu imate posla z informacijami.

Jasno. Naša osnovna surovina je informacija in naš končni izdelek je spet informacija. Nekoliko začinjena seveda.

Nisem mislil tega. Zanima me potek informacij znotraj delovne organizacije.

Tudi tu je živahno. Posebno na področju samoupravnega obveščanja. Naša Kristina, predsednica zbora delovne skupnosti, na primer ne da na dnevni red nobene točke, o kateri ni bilo vsaj tri dni prej na razpolago dovolj informacij. Pretok informacij je posebno živahen tudi zaradi tega, ker deluje v našem sestavu poleg rednih organov samoupravljanja še izdajateljski svet, ki nam pomaga usklajevati politične dimenzije našega dela. Odprli smo delovno mesto tajnika organov samoupravljanja, ki ima na skrbi predvsem interne informacije in je po poklicu politolog. To se nam že obrestuje: sestanki so krajši, samoupravna dokumentacija izčrpnjša in hitro pri roki. Potem je tu še tisto komuniciranje, ki ga zahteva delovni proces. Delovno organizacijo sestavlja pet zelo samostojnih delovnih skupin, ki morajo med seboj čimbolj učinkovito izmenjavati informacije. Ne gre samo za pasivno informacijo, gre za to, da je vsakdo dolžan pravočasno poiskati in preveriti vse informacije, ki so pomembne za uskladitev njegovega dela z delom drugih. Tu se rado kaj zatakne, mimogrede se najde kdo, ki trdi, da tega in onega sploh ni vedel, drugi pa zatrjuje, da mu je to povedal. Tako, da je pred kratkim naš urednik Tone Fornazzi izjavil, da se bo pogovarjal samo še ob magnetofonu.

Pa ga imate?

Imamo. Vendar ne bomo šli po tej poti. Zahtevamo aktivni odnos do informacije: biti informiran ni samo pravica, to je tudi dolžnost; biti neinformiran naj pomeni isto kot biti malomaren in neodgovoren.

Mogoče je pa ta aktivni odnos do informacije ena izmed tistih novosti, o katerih sva govorila na začetku? Če se poraja v vaši delovni organizaciji, se gotovo še kje.

Zanesljivo. Gre samo za to, da bi čimprej postal temeljno pravilo političnega obnašanja.

M. J.

Obveščanje delegatov in delegacij (1)

Od začetne spodbude do uspehov

Vsaka informacija »teže« v dveh smereh — Ustavno in samoupravno reševanje sistema obveščanja — Popolna eliminacija monopola nad informacijami — Spopad z odpori in njihovimi nosilci

Delegati in delegacije morajo biti najbolj obveščeni ljudje in kolektivi. To je imperativ delegatskega sistema. Prav tako pa je to prvi pogoj za dobro delo delegatov in delegacij.

Tega se bolj ali manj zavedajo vsi zainteresirani in zavezani faktorji. Prav tako o tem ni dilem niti določenih nesporedumov.

Vendar problem kot tak še zdaleč ni lahek. Nasprotno, zahteva veliko modrosti in odločnosti.

To potrjujejo tudi nekateri v tej smeri že storjeni ukrepi. Na primer na ravni federacije so o vseh teh stvarih razpravljali na seji izvršnega komiteja CK ZKJ. V tem forumu so celo sprejeli določene sklepe, da bi zagotovili popolno in svežo informacijo in s tem omogočili republiškim delegacijam v zvezni skupščini, da opravijo težke, toda častne naloge v poustavnem obdobju.

Prav tako se lotevamo tudi ukrepov na ravni naše republike. Doslej je bilo dovolj spodbud z več strani, kar zagotavlja, da obstaja določena pripravljenost za reševanje teh vprašanj in kar nam bo brez dvoma omogočilo, da bomo dosegli tudi določeno kvaliteto.

Seveda lahko z gotovostjo trdimo, da so potrebe in pripravljenost te probleme spoznati in jih rešiti tudi na ravni našega mesta, občine in delovne organizacije oziroma krajevne skupnosti.

KDAJ IN KAKO?

Toda ravno ta raven od mesta do delovne organizacije oziroma krajevne skupnosti pomeni najtežji problem v verigi obveščanja delegatov in delegacij. Toliko bolj, ker je v teh okoljih povirje življenja, s tem pa seveda tudi vir vseh spodbud, problemov in vprašanj. Prav tako v teh okoljih, zlasti v občini, delovni organizaciji in krajevni skupnosti, doslej ni bilo krepkejših spodbud, kaj šele akcij za graditev nekega bolj vsestranskega sistema obveščanja. To se nam sedaj seveda kolikor toliko maščuje. Toda, roko na srce, niti nismo imeli takih potreb, ki bi zahtevale vztrajnejše obravnavanje in bolj vsestranske akcije.

Poslej pa teh problemov ne

smemo odlagati. Maščevalo bi se nam veliko bolj kot zdaj. Zato poprimimo za delo! Bolje danes kot jutri. Toda kaj je treba vedeti in storiti?

Najprej je treba razčistiti, tako se nam vsaj zdi, kaj naj delegati in delegacije pravzaprav vedo oziroma s čim naj se seznanijo in to v nekaj smereh in ravneh. Najprej seveda na ravni TOZD oziroma OZD, kjer bi morali problem obveščeniosti razčistevati v dveh smereh: prvič, kako se delegati in delegacije seznanjajo z življenjem in problemi, torej z vsemi gibanji v delovni organizaciji, in šele zatem to, kakšno je obveščanje kolektiva o delu delegacije v višjih sferah samoupravnega organiziranja. Prva naloga predpostavlja popolno zaupanje vseh faktorjev in struktur v kolektivu TOZD ali OZD in popolno odpravo kakršne koli oblike monopola nad informacijami. Seveda pa bomo ta dva smotra dosegli samo, če bomo marsikaj spremenili v zavesti ljudi, pa tudi v organizaciji dela in delitvi odgovornosti oziroma deleža v pravicah in dolžnostih. Te spremembe same ne bodo nastale, če ne bodo postale in ostale subjektivne sile. Spodbudniki, zlasti zveza komunistov in sindikati, ki morajo dan in noč bedeti nad tem problemom in se v istem obsegu dosledno in revolucionarno spopadati z vsemi odmrki in ovinki ter njihovimi nosilci.

Druga naloga pa ni odvisna od kolektiva in gibanj v njem, temveč predvsem od sistema obveščanja (in njegove zgrajenosti) na ravni občine in višje. Ta na pogled poenostavljena relacija ni ravno tako enostavna, kot se zdi. Od njene kvalitete je odvisna ne le kvaliteta obveščanja delegatov in delegacij v združenem delu, temveč tudi vsebina in učinkovitost boja za njihovo popolno obveščanje. Če se bo zgodilo, da bo na primer ta naloga životarila malo tu, malo tam, se moramo zavedati in biti prepričani, da bo životarila tudi tista druga smer obveščanja v TOZD ali OZD. Začnimo torej pri temelju in ne podcenjujmo nikogar. Nasprotno, prav bi bilo, če bi se čimprej sporazumeli, vsi tisti faktorji in ljudje, ki je njihova naloga rešiti ta problem. Zdi se mi, da je to v prvi vrsti naloga socialistične zveze, ki

se mora potruditi, da bo v naši občini čimprej prišlo do začetnih spodbud. Pred tem morajo s skupnimi silami sindikati, socialistična zveza, zveza borcev in ne nazadnje zveza komunistov »posneti« sedanjí sistem informiranja. »Sne-manje« bo seveda zahtevalo veliko truda ter pripravljeno-sti in bi bilo treba k temu delu pritegniti tudi občinsko skupščino, zlasti pa njene izvršilne organe, ki bi preučili, katera sredstva naj bi se uporabila za ta »posnetek«.

KRAJEVNA SKUPNOST STEVILKA X

Resda bo »posnetek«, ki ga je treba napraviti v združenem delu v naši občini, pokazal, da vendarle imamo kolikor toliko razvita in precej razširjena sredstva obveščanja. To bo brez dvoma velika ohrabritev, ki bo omogočila večji polet in doslednost v njihovem nadaljnjem izpopolnjevanju in prilagojevanju funkciji obveščanja delegatov in delegacij, s tem pa v končni posledici tudi kolektiva. Kajti da se razume-mo, obveščanje delegatov ne predpostavlja novega elementa ali nove strukture, ki jo je treba obveščati zunaj obveščanja kolektiva. Če bi tako razumeli, bi bilo to popačeno.

Toda srečanje s sistemom obveščanja v krajevni skupnosti bo veliko bolj revno, s tem pa tudi bolj problematično. Ni treba preveč poudarjati dejstva, da smo krajevno skupnost, kar se tega tiče, pustili na repu sistema obveščanja. Zato delovni človek ni tekoče in vsestransko obveščen o tem, kaj se dogaja v njegovi krajevni skupnosti, še manj pa je seznanjen z možnostmi in sredstvi delovanja pri vplivanju na družbena gibanja skozi to prizmo življenja. Zato je tudi njegov delež v aktivnostih krajevne skupnosti majhen, seveda pa je temu primeren njegov delež v pravicah in dolžnostih. Seveda to spoznaje zbuja določen dvom in kes, ker je danes ravno tak položaj. Gotovo vpliva tudi na sedanjo situacijo ter greni in otežuje reševanje stvari pri obveščanju delegatov in delegacij sploh.

Ni nam treba preveč pameti za to, da bi razumeli, da je sedanja podoba obveščanja v krajevni skupnosti posledica

več vzrokov, med temi pa je treba poudariti predvsem dva: nezadostna materialna preskrbljenost krajevne skupnosti (zato ni bilo začetnih spodbud) in določena pasivnost in nerazumevanje pomembnosti medsebojnega obveščanja v okviru krajevne skupnosti in med krajevno skupnostjo in delovnimi organizacijami na eni strani ter občino na drugi. Zato so relacije obveščanja, po katerih je šla informacija, bile in še so tako ozke, da skoznje ne prodre vsa slikovitost življenja v krajevni skupnosti in vseh drobnih in prepletenih problemov ter dilem tega življenja. Sredstva in metode obveščanja v krajevni skupnosti še vedno so in za zdaj ostajajo: sestanek, vabilo na sestanek, zbor volilcev in — nič več. Resda so zadnji dve leti krajevne skupnosti, vsaj v naši občini, lahko več obveščale občane o svojem delu s tem našim časnikom. Toda ta nova žila je bila v prvi vrsti namenjena seznanjanju širšega kroga, celotne občinske skupnosti z delom in aktivnostmi konkretne krajevne skupnosti. Seveda je ta težnja omogočala tudi ustrezno kvaliteto. Tako so delegacije iz krajevni skupnosti danes v takem položaju, da o gibanjih v krajevni skupnosti lahko manj ali več zvedo samo od sveta krajevne skupnosti.

Srečevali se bomo torej s težkim problemom. Nimamo začetnih spodbud, pa tudi premalo motivov, ki bi nanje vplivali. Premalo so znani tudi programski smotri dolgoročnejšega delovanja delegacij krajevni skupnosti, niti povsem zgrajeno njihovo delovno področje, kaj šele delitev dela kot prvi pogoj sodobnega obveščanja. Toda, zelo potrebno je obveščati delegacije in delegacije o gibanjih v krajevni skupnosti in o interesih občanov. Toda kako priti do njih? Z improvizacijo — ne. Spredpostavkami — še manj. Torej? Samo z resnim delom in še resnejšo metodo. Torej z nenehnim preučevanjem gibanj in interesov. Kako? To je treba preučiti. Kdaj? Takoj. Kje? Tudi je treba preučiti. Najbrž nismo in še ne bomo tako bogati, da bi lahko krajevno samoupravo tako materialno preskrbeli, da bi mogla kriti vse stroške za neko res sodobno obveščanje občanov. Roko na srce; to danes niti ni potrebno. So tudi druge metode. Na primer: določena služba ali vsaj referat, ki bi se s tem ukvarjal pri občinski skupščini in ki bi preskrbel argumente vsem spodbudam s terena. Seveda imamo tudi sredstvo, ki že obstaja, to je naš časnik, ki ne more več biti le »suhoparni« informator, temveč mora prevzemati tudi glavno breme obveščanja delegatov in delegacij. Seveda je treba pri sedanjem konceptu časnika, ki ga je potrebno nekoliko spremeniti, uvedi tudi stalne dodatke, namenjene delegatom iz delegacij krajevni skupnosti oziroma TOZD in OZD. V okviru teh prilog bi bilo dobro razmisliti tudi o stalni mesečni prilogi, kjer bi bili objavljeni samo prispevki iz krajevni skupnosti. V okviru časnika je treba razmisliti tudi o drugih sredstvih obveščanja delegatov in delegacij ter o smotrnosti le-teh. Na primer časnik bi lahko objavljal tudi stalni in trajnejši informativni priložnik v obliki brošure. Seveda bi bilo dobro preučiti tudi izhajanje časnika. Menimo, da je izhajanje enkrat na mesec nezadostno in da bi v najbližji prihodnosti moral izhajati — na štirinajst dni. V tem okviru bi bilo dobro razmisliti tudi o financiranju časnika. Sredstva, ki jih zdaj dobiva, so daleč premajhna. Za osem dinarjev na prebivalca ni mogoče organizirati obsežnejšega sistema obveščanja tako občanov kot tudi delegacij. Ta sredstva je treba potrojiti. Prav tako v okvi-

ru te teme bi bilo treba preučiti integriranje obstoječih sredstev (na primer našega časnika in časnika delovnih kolektivov). Tu so možnosti, samo ukvarjati se je treba z njimi.

KAJ PA OBČINA?

Morda se nam to samo dozdeva, ko trdimo, da z uspešnim reševanjem problemov obveščanja delegacij in delegatov v TOZD oziroma OZD ter v krajevni skupnosti v veliki meri rešujemo tudi probleme z isto vsebino na občinski ravni. Še bolj, ker menimo, da je obveščanje delegatov in delegacij v združenem delu in krajevni skupnosti tesno povezano z začetnimi spodbudami, kjer mora v polni meri sodelovati baza, torej delovni ljudje tako iz procesa razširjene reprodukcije, se pravi iz delovnega procesa, kot tudi s področja porabe, torej družbenega standarda, izobraževanja, zdravstva, socialne, športa, rekreacije, družbenopolitičnih aktivnosti itd. Reševanje teh področij predpostavlja tudi popolno seznanjanje delegatov in delegacij z vsemi gibanji v TOZD, OZD in KS.

Potemtakem občini ostaja obveščanje na svoji ravni in sicer v dveh smereh: na eni strani TOZD in OZD in na drugi strani mesto ter republika. Prvo nalogo se da uresničiti ob zgrajenem sistemu obveščanja v bazi, o tem pa smo že nekaj povedali, čeprav bi najbolj verjetno še veliko lahko povedali. »Čista« občinska funkcija tukaj je ta, da dobljeno informacijo vrne bazi, s svojim »komentiranjem« seveda, iz katerega bo razviden rezultat začetne spodbude, in da s svojimi sredstvi, torej s sredstvi občinske skupnosti, financira spodbude v KS. Za te naloge mora biti občina usposobljena. Imeti mora sredstva kot tudi metode. Eno tako sredstvo že ima na voljo: to je naš časnik. Od njene pripravljenosti bo odvisna tudi uspešnost časnika. Seveda, ko pravimo občina, s tem izrazom razumemo vse faktorje občinske skupnosti in ne le samo in izključno občinsko skupščino, čeprav je najbolj pristojna, da o tem razpravlja in, kar je še pomembnejše — odloča.

Druga smer obveščanja na ravni občine pa predpostavlja eno od njenih osnovnih funkcij: da daje širše začetne spodbude na ravni mesta in republike in celo federacije, odvisno od kvalitete in vsebine spodbude. Tu mora biti vztrajna in energična. V okviru te naloge mora zagotoviti dovolj gradiva za delegacije TOZD in OZD oziroma KS ter preskrbovati občinske delegacije v mestni skupščini in republiški skupščini.

Pomembna naloga občine je tudi ta, da zagotovi točne informacije. To pomeni, da mora imeti dovolj močne analitične službe, bodisi pri občinski skupščini bodisi pri kakšni drugi občinski instituciji in organizaciji. Ta služba bi morala združevati celoten sistem obveščanja v občini, zlasti pa obveščanje delegatov in delegacij.

Obveščanje delegatov in delegacij torej ne predpostavlja le enosmernega dela, s katerim bi z dnevnega reda vzeli samo problem obveščanja delegacij, temveč je to delo, s katerim bi bilo treba celotni sistem informiranja obveščanja v občini ustavno in samoupravno organizirati tako, da bo pomagal blaginji vsakega delovnega človeka in občana, s tem pa tudi delegatom in delegacijam. Prav tako to pomeni, da je informacijo treba rešiti vsakega monopolizma in izolacije. To pa je veliko delo.

VLAJKO KRIVOKAPIC

V prihodnji številki: SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI

Aleja spominov in tovarištva postaja resničnost

Več kot pred dvanajstimi leti, točneje 22. VII. 1972, je bil prvič javno razstavljen prvi idejni projekt »ATELJE SPOMINOV IN TOVARIŠTVA« ob nekdanji žici okupirane Ljubljane. Razstavljen je bil v prostorih Muzeja ljudske revolucije in požel številna priznanja in moralno in politično podporo.

Idejni projekt »ALEJE SPOMINOV IN TOVARIŠTVA« so pod pokroviteljstvom Mestne konferenca Zveze mladine Slovenije izdelali trije študenti oddelka za arhitekturo na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo. Projekt, ki so ga izdelali Omersa Mitja, Kastelic Franc in Stok Jože je bil še isto leto razgrnjen v vseh ljubljanskih občinah, kjer smo imeli tudi javne razlage projekta in pogovore s predstavniki občinskih organov.

Po končanih javnih razgrnitvah sta Omersa in Kastelic izdelala izvedbene (glavne) načrte s tehničnim poročilom in kalkulacijami za prvi odsek trase »Aleje spominov in tovarištva« od Spodnje Hrušice preko Golovca do Dolenjske ceste na Rudniku. Prvi odsek trase »AST« je najmanj zahteven za izvedbo in tako tudi najcenejši.

V sodelovanju z LUZ-om (Ljubljanski urbanistični zavod) smo projekt dopolnili in kompletirali z vsemi potrebnimi soglasji tako, da je bil predložen v razpravo Izvršnemu svetu Skupščine mesta Ljubljana in bil tudi na redni seji Izvršnega sveta dne 14. VI. 1974 sprejet in potrjen.

Med tem smo pripravili tudi projekt celotne trase »AST« okoli Ljubljane, ki je dopolnitev Generalnega urbanističnega plana (GUP-a) in sestavn del urbanističnega plana LJUBLJANA 2000. V tem projektu, ki je izdelan na kartah v merilu 1:10000 in 1:5000 so vnešene tudi fazi površine, ki jih v kasnejši fazi predvidevamo za rekreacijo in šport.

Trasa »Aleje spominov in tovarištva« poteka po štirih ljubljanskih občinah (Vič-Rudnik, Šiška, Bežigrad in Moste-Polje) in na področju devetnajstih krajevni skupnosti. Pri obravnavanju trase »AST« ugotovljamo tri značilna področja, po katerih poteka Aleja: področje že obstoječe zadržave, področje novih stanovanjskih sosesk, ki so predvidena za zidavo ali pa so že v gradnji in področja nezazidanih (prostih) površin.

Vsako področje zahteva svoj specifičen način pristopa

in obdelave in s tem tudi financiranja:

1. Na že zazidanih območjih smo se morali prilagoditi obstoječi situaciji tako, da smo traso Aleje speljali po že urejenih cestah in pločnikih in predvideli le dodatno ozelenitev in manjše nujne posege.

2. Na področjih predvidenih novih zazidav, pa smo stopili v stik s projektanti posameznih sosesk in se z njimi dogovorili in vrisali Alejo v projekte tako, da se vklaplja v ambient soseske.

3. Na nezazidanih površinah pa so se poizkušali držati obstoječih poti in kolovozov, vendar tako, da se nismo oddaljevali od zgodovinske trase.

Celotni projekt trase »AST« je sedaj na javni razgrnitvi do 30. septembra na podlagi sklepa o javni razgrnitvi, ki ga je 24. VI. sprejel Izvršni svet Skupščine mesta Ljubljana na svoji redni seji.

Projekt »ALEJA SPOMINOV IN TOVARIŠTVA« pa ni samo projekt arhitektonskega značaja temveč družbenopolitična akcija, ki združuje v sebi pomembne faktorje vzgoje in izobraževanja, razvijanje revolucionarnih tradicij, osnove splošnega ljudskega odpora, telesne kulture in ne nazadnje mlada zelena pljuča mesta. Zato je bil pri Komisiji za razvijanje revolucionarnih tradicij pri Mestni konferenci SZDL ustanovljen sekretariat delovnih skupin, ki vsklajuje in vodi delo posameznih delovnih skupin: projektantske, pravne, finančne in propagandne. Prav zdaj se formira Odbor »AST«, katerega bodo sestavljali predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij v Ljubljani, predstavniki strokovnih služb, ki že sodelujejo pri projektu »AST« in predstavniki nekaterih organizacij združenega dela, ki imajo spominske kamne na trasi »Aleje spominov in tovarištva« in predstavniki JLA Ljubljanskega vojnega območja.

Odbor naj bi bil pravna oseba in imel možnost naračanja posameznih uslug pri strokovnih službah tako, da bomo projekt »AST« lahko čimprej izpeljali do konca, da bo lahko začel služiti svojemu namenu.

Projekt »Aleje spominov in tovarištva« je zasnovan kot peš pot zasajena z drevjem, to se pravi Aleja, ki bo potekala po trasi nekdanje žice okupirane Ljubljane. Povezovala naj bi 102 spominske kamne in 6 spomenikov, ki so jih že leta 1962 postavili delovni

kolektivi ljubljanskih podjetij, patronate med posameznimi odseki trase pa so imeli pionirski odredi ljubljanskih osnovnih šol.

Tako bo »Aleja spominov in tovarištva« sprehajalna pot, od katere bodo urejeni dohodi do spominskih kamnov in kasneje v drugi fazi do športnih in rekreacijskih objektov, ki se bodo nizali ob Aleji tako, da le-ta ne bo mrtev spomenik Ljubljani — heroju, temveč živ želen prstan, ki bo nudil mladini in starejšim razvedrilo in rekreacijo ter obenem spominjal na leta okupacije ko je Ljubljana z genialno organizacijo odpora kljubovala okupatorjem.

Sama Aleja bo opremljena s klopmi, opozorilnimi tablamami, z nekaj zgodovinskimi objekti iz časa okupacije, z nazornim prikazom žice na kratkem odseku, in s skulpturami mladih likovnih ustvarjalcev, ki bodo kot na že znanih »formah višah« oblikovali svoja dela, ki bodo bogatila ambient.

Dela na prvem odseku trase Aleje spominov in tovarištva se bodo pričela predvidoma 16. septembra letos. Na trasi bodo delale mladinske delovne brigade iz Ljubljane, ki jih organizira mestna konferenca Zveze mladine Slovenije. Na tem prvem odseku bo Alejo predstavljal obstoječa cesta, uredili pa bomo dostope do spominskih kamnov, očistili in opremili okolico teh kamnov in uredili parkirišča. Na jasnih ob spominskih kamnih smo predvideli postavitev samopostrežnih ognjišč, sedežnih garnitur, klopi, košev za odpadke, opozorilnih tabel in igral za otroke. Očistili in označili bomo gozdne poti in steze, ki povezujejo posamezne spominske kamne in zaprli poti, po katerih so z avtomobili dovažali odpadke na področje Golovca. Tako bomo poizkušali zaščititi in ohraniti ta del gozdnih površin, ki ljubljanskim občanom pomenijo stik z naravo in zelenjem, ki ga Ljubljana tako močno potrebuje.

MITJA OMERSA

AST bo gradila mladina

Več let teče v Ljubljani akcija za izgradnjo AST. Na pobudo MK ZMS in poznejši matronat MK SZDL se bodo koncem septembra začela dela na prvi fazi. Aleja bo obkrožala Ljubljano po zgodovinski poti, kjer je bila v času NOB leta okupirana z bodečo žico. Vključevala bo 104 spominske kamne.

Gradbena dela bo izvršila mladinska delovna brigada, sestavljena iz srednješolcev in dijakov tehničnih šol. Dela bodo potekala v dveh izmenah, ki bodo štele po 120 mladincev. Ob sobotah in nedeljah pa bodo delovne organizacije poslane na traso svoje delavce.

Orodje in tehnično opremo bodo brigadirji dobili od delovne akcije Sava 74.

Trasa prve faze poteka od Spodnje Hrušice preko Golovca do Rudnika. To je pretežno kmetijsko področje. Večja zemeljska dela ne bodo potrebna, ker AST že sedaj spremlja makadamska pot. Brigadirji bodo uredili dostope do spominskih kamnov, očistili bodo okolico in uredili manjša parkirišča in prostore za nedeljski oddih občanov. S tem se velik zgodovinski pomen povezuje tudi z rekreativnim. Prihodnjo spomlad je predvidena dokončna ureditev prve faze s pogoditvijo, tablamami z opisom zgodovinskih dogodkov in postavitvijo klopi in ognjišč.

Lahko rečem, da se imamo za začetek realizacije zahvaliti predvsem požrtvovalnosti nekaterih aktivistov NOB in nedvomno tudi finančni podpori družbenopolitičnih organizacij in ustanov v Ljubljani.

IZTOK LIPUŽIČ